

O tom, akí sú skvelí kamaráti,
si celý život klamali

KLADIVO

PETER DERŇÁR

Ljndeni

Kladivo

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Peter Derňár

Kladivo – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

KLADIVO

PETER DERŇÁR

KLADIVO

Ljndeni

Venujem mojim celoživotným kamarátom,
bez ktorých si neviem predstaviť detstvo, dospelosť,
súčasnosť a raz ani starobu: Igorovi, Mariánovi, Zdenovi,
Andrejovi, Richardovi, Martinovi, ešte jednému Martinovi
a adoptovanej dvojici Štefanovi s Vladom.

Všetky mená, postavy a udalosti sú výplodom autorovej fantázie. Akákoľvek podobnosť so skutočnými udalosťami a žijúcimi či nežijúcimi osobami je náhodná.

PROLÓG

V snehovom záveji polosedel, poločupel nahý muž. Klepalo ho tak, že každú chvíľu sa mohol zvaliť, kamkoľvek by ho zemská príťažlivosť nasmerovala. Držal sa však zo všetkých síl, prisatý bol na živote ako kliešť, dokonca dvíhal hlavu v úpornej snahe pozrieť sa do očí tomu druhému, ktorý sa nad ním týčil. Konečne našiel dve úzke štrbiny uprostred čiernej kukly. Okná do duše tohto tvora zívali prázdnotou. Inventúra. Svedomito vykradnuté. Chlap naňho pozeral bez najmenej emócie ako na vec, možno trochu zaujímavý predmet alebo málo lákavú korisť. Utratiť a nechať tak. Možno by sa so situáciou lepšie vyrovnal, keby z chlapa, ktorý ho šikovne zajal, sálala zloba či nenávisť. Doteraz netušil, že by v ňom panický strach mohol vyvolať skôr absolútny nedostatok... Cítov? Všetkého? Človečenstva?

Povetrím čosi krátko zasvišťalo. Kladivo. Koleno. Bolesť. Zavytie.

Prečo? Vyhřkli mu slzy. Nechápal, prečo mu to robí. Nemalo to byť takto... Nemal ho predsa mučiť.

„Pre... Prečo?“ vytlačil namáhavo cez poskakujúce pery a drkotajúce zuby.

Chlap sa naňho so záujmom pozrel. Hlavu mierne nahol na bok ako nejaký prerastený holub.

„Prečo?“ zopakoval zbytočne a potom pochopil. Chce sa s ním pohrať. Zabaviť sa tak, ako to má najradšej, a smrť úplne na záver udeliť ako výsadu. Ako odmenu za dobrú šou.

Posunul sa tak, aby si poranené koleno zaboril do snehu. Chlad pomaly prestával cítiť, bol to jeho najmenší problém. Veď má ešte druhé koleno, kopy ďalších kĺbov, kostí, kostičiek a mäkkých miest. Bude to dlhá noc. Ako sa vraví, rýchlu smrť si treba zaslúžiť a on zjavne spravil v živote priveľa chýb, prešlapov, zákerností a podrazov. Musel sa uškrnúť. Nie, on z tohto sveta odíde v nekonečných slučkách agónie. Hovoril mu to prázdny pohľadom tvor, ktorý ho mal úplne vo svojich rukách. Neusmial sa náhodou pred chvíľkou, keď pravačku s kladivom zľahka napriahol k ďalšiemu úderu?

1

Kúsok od pustej dedinskej stanice stál vysoký chlap. Nervózne pozeral ponad koľaje, slabošská brada mu poskakovala, keď si šomral popod nos nadávky. Nemal ako zistiť, koľko je hodín, a tak v mysli preklíňal toho idiota, ktorý vymyslel, že na chatu sa pôjde bez mobilov. Vraj zo solidarity so Stanleyem. Vraj ako za starých dobrých čias. Retro výlet. Romantika. Pche...

Mohol síce podísť tých pár metrov pod veľký nápis Palárikovo, tam určite nejaká časomiera bola, no nechcelo sa mu. Namiesto toho dvakrát poskočil, aby sa zahrial, a spontánne plánoval pridať aj dva drepy. V poslednej chvíli si to rozmyslel. Čo ak ho niekto pozoruje? Radšej zatal pestované nechty do dlaní a tie zatlačil ešte hlbšie do vreciek vetrovky, pod ktorú sa mu tlačilo mrchavé marcové ráno.

Konečne! Na vzdialenom železničnom priecestí sa objavila známa modrá Octavia. Keď sa priblížila, za čelným sklom identifikoval dvojicu starých kamarátov, bratov Martina a Igora Rovenských.

„Kde ste toľko, smradi?!“ zakričal namiesto pozdravu, ešte prv než auto celkom zastalo. Zároveň sa otvorili zadné dvere, z ktorých takmer vypadol ďalší člen partie, Karol Masár, prezývaný neoriginálne Masár.

„Nazdááár, Spisovateľ!“ privítal ho rozjarene a kým k nemu pristúpil s natrčenou dlaňou, predbehol ho závan marhuľovice. Alebo slivovice?

„Ježišmárja, ty ideš s nami?“ neochotne mu stisol mozoľnatú dlaň a potlačil chuť utrieť si ruku do vreckovky. „Kokso, Masár, ešte nie je ani deväť hodín,“ pokúsil sa moralizovať ohľadom alkoholu. „Teda, koľko je hodín?“ obrátil sa vzápätí k šoférovi Martinovi, ktorý už tiež vystúpil, o poznanie elegantnejšie ako starší člen posádky. „To bol zase nápad! Že bez mobilov... Akože, vôbec mi neprekáža, že ma nebude obháňať pani manželka, ale hodinky nenosím dvadsať rokov... Teraz som zistil, že v čase sa bez mobilu neorientujem.“

„Pohoda, Radko,“ usmial sa Martin, nevšímajúc si kamarátov ponosy. Bral to ako súčasť jeho DNA – sťažovať sa, hundrať, šomrať, nadávať, všetkých obviňovať a komandovať. Nikto nie je dokonalý. Podali si ruky, pridali potľapkanie po chrbtoch, to sa k nim už pridali aj Martinov mladší, no o kus vyšší, charizmatickejší a svetlovlasejší brat Igor, s ktorým sa rituál zopakoval.

„Čo cesta?“ spýtal sa Igor a Rado aj z jeho dychu zacítil domácu. „Strašné voľačo tieto chýrne slovenské železnice! Kosa, špina, smrad, meškalo to,“ zhodnotil Rado alias Spisovateľ a s výčitkou sa pozrel práve na Martina, ktorý s tým nemal nič spoločné, akurát robil výpravcu na malej stanici kúsok od Štúrova.

„A čo si neprišiel autom? Prečo si sa trepal z Bratislavy osobákom?“ vrátil mu výpravca požičané, no bez agresívneho podtónu. Dobrácke, vždy trochu ustarané oči radšej rýchlo zabodol do zeme, aby to nedajbože nevyzeralo, že sa chce hádať.

„No, veď lacnejšie je to takto... aj ekologickejšie,“ rýchlo sa opravil Rado pomysliac si na svoju neutešenú ekonomickú situáciu. Ako jazykový redaktor v knižnom vydavateľstve nezarábal úplne tragicky, no na hlavné mesto žalostne málo. Keď v tridsiatke vydal prvý román, netušil, že bude zároveň posledný. Dúfal, že ho v pravidelných intervaloch budú nasledovať ďalšie a privyrobí si takto pár tisíc ročne. Rojko...

„Nepindaj a daj si!“ vytrhol ho z neveselých úvah Masár, vyloviac z vnútorného vrečka ploskačku.

„Daj pokoj,“ odbil ho zhnusene Rado, predstavujúc si Masárove uslintané pery pevne obopínajúce ústie plechovej fľaštičky.

„Tak pivečko?“ uškrnul sa Masár a už sa aj obracal k autu, že dodá. Čiperný ako vždy, v dobrej nálade, akoby svet bol jeden nikdy sa nekončiaci žúr.

„Ani bohovi, štal by som celú cestu... Poďme už radšej, lebo som fakt vymrznutý,“ zobral zo zeme cestovnú tašku a pohol sa ku kufriu.

„To ani neskúšaj,“ zastavil ho Igor, ktorý využil Masárovu ponuku a štedro si logol z ploskačky ani v najmenšom sa nezaujímajúc o nejaké kamarátove zaschnuté grinty. „Sme plní. Daj si to medzi vás dozadu,“ pokrčil plecami a utrel si pôžitkárske ústa.

„Ako plní?“ nechápal Rado, no rýchlo sa nemotorne súkal aj s taškou dnu. „Ste len traja, máš oktávku... Ktorú, ako vidím, zase šoféruje tvoj brat...“ uškrnul sa na Martina, pretože mu bolo jasné, že toto dnes nebol Igorov prvý dúšok. Ani druhý. No aby si chlapec priznal, že je alkáč, to nehrozí... Škoda ho, fešák, rodinu má, dobrú robotu.

„Tuto Karči si obsadil kufor,“ vysvetlil Martin, ktorý medzitým naštartoval a obrátil auto smerom k najbližšej diaľnici. „Nechce povedať, čo to tam všetko natrepaľ,“ dodal šofér s dobráckym úsmevom, aby bolo jasné, že sa naňho vôbec nehnevá.

„Žrádlo chlapi. Veľa žrádla!“ záhadne prehodil Karol alias Masár a pohodlne sa vyvalil na sedadlo za šoféra. Čakala ich dlhá cesta. Ani netušili, aká dlhá...

„Chlape, ale v debničke?“ pridala sa Igor. „Nemysli si, dobre som videl, čo to tam vláčiš. Tváril sa pri tom ako tajný agent!“ uchechtol sa. „Dúfam, že mi to tam nezadrbeš nejakou masťou!“

„Pokož. Nechajte sa prekvapiť, sopláci. Päťdesiatku mám len raz za život, nie ako svadbu,“ rozrehotal sa na vlastnom vtipе dvakrát rozvedený otec štyroch detí, z ktorých s ním žiadne nekomunikovalo. Vedia prečo... „No a sľúbil som vám oslavu, na ktorú nikdy nezabudnete! A na tú treba proviant. Čo myslíte, že vám dám chlípať vifonky a na špagety morca-dellu?“ rozrehlil sa ešte viac. „A Igorko, navyše v tom ideme spolu, dve jubileá za cenu jedného,“ buchol po prednom sedadle až spolu-oslávenca, mladšieho presne o dvadsať rokov, hodilo dopredu.

„Nie, Masár,“ obrátil sa k nemu ten s natrčenou rukou, v ktorej mu hneď pristála ploskačka. „Toto budú tri jubileá za cenu jedného,“ logol si. „Aj Duško by mal tridsať,“ povedal tichšie, pozerajúc zamyslene niekam dopredu. „Kokso, zostarli sme... Ktovie, či by vyzeral ako ja...“

Nastalo trápne ticho, v ktorom Martin vyhládal v späťáku Rada. Nikdy nevedeli, ako na to reagovať. Zistili, že nemá zmysel Igora chlácholit, nemá zmysel zdieľať s ním žiaľ ani hnev z toho, že jeho dvojča za nešťastných okolností odišlo z tohto sveta už po trápnych dvoch odžitých rokoch. Strašne málo. Strašne nespravodlivé. Hodnú chvíľu preto všetci mlčali, šokujúco držal hubu aj Masár. Igor bol v tomto, a nielen v tom, prepinák. Zo sekundy na sekundu sa z rozjareného chlapa plného energie stal vyhasnutý depkár alebo agresívny bitkár schopný udrieť. Z fajn chalana na hovädo za pol sekundy...

Keď si Rado po pár kilometroch všimol, že sa Igor konečne vrátil z diaľav minulosti a zaostřil na svoje pivo, ozval sa s tým, čo mu nedalo pokoja.

„No a kde dáme nákup? Stojíme v Tesco v Poprade, nie?“ nadhodil prakticky, opierajúc sa lakťom o tašku, pre ktorú neostalo miesto v kufri.

„Žiadne starosti, kámo,“ chlácholil ho Martin. „O to sa postará druhá posádka. Práve teraz...“ pozrel na hodinky, ktoré na rozdiel od ostatných vlastnil. „Tak nie, už určite nakúpili mäso v Šuranoch, no a zvyšok, ako si povedal, v Poprade. Majú miesto, žiadne strachy, Olino zobral avensisku.“

„A keby aj nemali, pohoda, vystačíme si s tým, čo som nabalil,“ mávol rukou Masár a chlipol si z plechovky, ktorá nebezpečne balansovala v jednom z odkladacích priestorov určených na iný typ fľaše. S Igorom od rána praktizovali nebezpečnú kombináciu pivo – tvrdé.

„Najprv sa ale stretávame na benzínke za Nitrou ako vždy, nie?“ ignoroval ho Rado a Martin len pokýval hlavou.

„Nahovno ste nakombinovali posádky, chlapi. Mali sme brať Vila...“ Rado stále nemal pokoja a ani zďaleka mu nešlo len o to, že tichý Vilo by bol neporovnateľne príjemnejší spolucestujúci ako Masár.

„Nedramatizuj,“ schladil ho Igor tušiak, o čom hovorí.

„Čo nedramatizuj? Keď nás budú na benzínke čakať celí krvaví, tak uvidíš.“

„Na chate budeme aj tak všetci spolu,“ prakticky zhodnotil situáciu Martin, hoci v duchu zdieľal Radove obavy.

„Ale tam si môžu Vilo so Stanleyem držať odstup. Takto napaní sami celé hodiny v jednom aute...“

„Veď je tam s nimi aj Oliver,“ nedal sa Martin.

„Ale, prosím ťa!“ odfrkol si Rado. „Jedno slovo na sto kilometrov aj to len preto, aby ním pritakal svojmu najskvelejšiemu staršiemu bratovi. Ten Stanleyemu akurát tak pomôže držať chudáka Vila, keď mu bude boxovať do brucha.“

„Nekecaj,“ štuchol doňho Masár. „Vilo by ich oboch dal dole jednou rukou. Chlapec je ako z ocele. Asi v tej autodielni nemajú stroje a všetko musí robiť ručne,“ uchechtol sa spokojne.

Rado jeho poznámku zase odignoroval. Prešlo pár minút a mal ho po krk. Zamyslel sa, pokrútil hlavou.

„Myslíte, že to Stanley už vie? Alebo spýtam sa inak,“ vzdychol si. „Naozaj sú Vilo s Lenkou spolu? Akože úplne spolu, alebo sa len sem-tam dlhšie zaroprávajú, keď sa náhodou stretnú na ulici?“

„Ty si dobrý,“ vyprskol Igor a po vzore Masára si poriadne logol z piva, ktoré nepúšťal z ruky. „Hádam sa bavíme o tvojej sestre, nie? Ty by si mal vedieť, či tá stará láska nezhrdzavela.“

„Hovno viem... Vy si všetci žijete na jednej palárikovskej kôpke.“

„Pekný brat! Ale ja viem. Predtým ako šla Adá na materskú, nejaký čas robili spolu s Lenkou,“ obzrel sa dozadu, či sa to k Radovi dostalo. Dostalo, Lenka s Igorovou frajerkou, teraz už matkou jeho polročnej dcérky, pracovala ako sestrička v novozámockej nemocnici. A ako röntgenológ tam pracoval aj Igor, takže bol tiež pri zdroji.

„No a keď baby spolu táhajú nočné...“ pokračoval ten, keď si ústa opäť ovlažil pivom. „Skrátka, povedali si všetko. Navyše tam Vila furt vidím. Piatok, sviatok, ráno, večer. Niekedy ju berie do roboty, niekedy domov. Už len to, ako na seba pozerajú. Chlape, ja svoju Adku milujem, ale takto som sa na ňu nikdy nepozeral...“

„Takže sú spolu...“ pokrútil hlavou Rado. „To bude prúser.“ Zrazu mal aj on obrovskú chuť napiť sa.

Nejaký čas sa viezli v tichu, každý so svojimi myšlienkami. Sledovali okolité polia a holé stromy, prebúdžajúce sa južanské dedinky, dobre známu krajinu, ktorá bola pripravená privítať jar. Verili, že tam, kam idú, bude ešte aspoň chlp zimnej atmosféry. Igor si chlipkal piva, Martin si pohmkával melódiu, ktorá

potichu znela v rádiu, Rado si neuvedomoval, že opäť krúti hlavou v neblahej predtuche, že na chate bude svedkom nepríjemnej konfrontácie. Navyše ako starší brat ženy, ktorá stojí od nepamäti medzi jeho dvoma dobrými kamarátmi, bude do nej vtiahnutý proti svojej vôli. Život je sviňa.

„O čom to točíte?“ prelomil ticho neprimerane nahlas Masár, ktorý do partie prikvitol ako posledný len pred pár rokmi a neovládal jej históriu vrátane skrytých nášľapných mín. Keď sa po najťažšej etape svojho života presťahoval na slepú palárikovskú ulicu, len pár domov od Martina, karty v partii, do ktorej ho doťahol priateľský výpravca, boli skrátka dávno, pradávno rozdané.

Keďže všetci medzičasom zabudli tému rozhovoru, Masár začal ešte raz: „Čo to tu dramatizujete? Vilo a Anglán majú nejaký problém? Kvôli Lenke?“

„Ale nič...“ snažil sa ho odbiť Rado, Masár bol ten posledný, komu by to chcel vysvetľovať. Práve Rado mal najväčší problém akceptovať výstredného trochu staršieho chlapa s minulosťou i prítomnosťou plnou násilia, ktoré ho na nejaký čas priviedlo aj za mreže. Nehovoriac o jeho primitívnom zmysle pre humor a extrovertnej povahe nútiacej ho byť stále v centre pozornosti.

„Čo nič?“ nedal sa Masár, keďže čo-to predsa len vedel. „A čo keď Vilo súloží s tvojou segrou, s ktorou predtým súložil Stanley? Šak normálka,“ zhodnotil rýchlo.

„Je to zložitejšie,“ rýchlo sa do toho vložil Martin, keďže mal v partii dve základné poslanie: držať ju desaťročia pokope a obrusovať konflikty hneď v zárodku. „Lenka bola najprv s Vilom. Ešte ako tínedžeri.“

„Možno už ako deti,“ pritakal Igor.

„Akože veľká láska, tuto pán Spisovateľ by napísal, že osudová,“ usmial sa cez spätné zrkadlo na Rada. „No potom sa to medzi nimi nejako pokašľalo. Lenka išla študovať medicínu do Bratislavy...“

„A zrazu bola Lenka so Stanleyem. A bola tehotná. Ani nevieme ako, a slopali sme na ich svadbe, kde Vilo vyzeral, akoby mu nejaký šikovný ultra sadistický doktor vyoperoval mozog, srdce, akoby mu z tela vyškríbal všetky emócie a akékoľvek ľudské prejavy okrem dýchania,“ pomáhal teraz už rozčúlene aj Rado. „Potom sa narodil malý Stanko, segra sa vysrala na medicínu a po čase mladá rodinka odišla do Anglicka. Vraj dočasne, niečo si zarobiť, ale nám bolo jasné, že to bol celé Stanleyho nápad.“

„Chcel zdrhnúť pred starým,“ pokýval hlavou Igor. „Pred fotrom. Totálny magor, otrokár. Ako decká sme sa ani čerta tak nebáli ako jeho. Mlátil ich ako žito, po nás len kukal tými svojimi strašidelnými očami.“

„Ani za svet by sme sa k nim nešli hrať, niežeby nás Stanley s Olinom volali...“ vrátil sa do minulosti aj Martin.

„No a v tom Anglicku sa hneď celkom slušne chytili,“ vrátil sa pre zmenu k téme Rado. „Stanley varil, ona opatrovala deti... A potom sa... Koľko je to už? Päť rokov? Štyri?“

Martin s Igorom súhlasne pokývali hlavami.

„Potom sa Lenči vrátila z Anglicka aj so synom, lebo pochopila, že Stanley si pod slovom dočasne predstavoval niečo úplne iné ako ona. Pochopila, chúda dievča, aj to, že Stanley ešte o chlp viac ako ju miluje prachy. Veľa prachov! Treba uznať, že to tam nenormálne rozbehol. Veď vieš, už dávno nevarí,“ obrátil sa k Masárovi, „ale sprostredkúva robotu iným Slovákom v Londýne a okolí. Veľký pán,“ dodal zatrpknuto a v aute bolo chvíľu počuť len pradenie motora.

„Nemáš pravdu,“ ozval sa zrazu Martin.

„V čom?“ nechápal Rado.

„V tom, že Stanley viac miluje prachy ako Lenku...“ Videli, ako krúti hlavou. „Je do nej stále rovnako zbláznený, ako keď mal sedem, sedemnášť alebo dvadsaťsedem. Nechajte si to pre seba,

chalani, akože vážne, držte o tom hubu... On rozmýšľa, že sa sem kvôli nej vráti. Aj teraz prišiel hlavne kvôli nej...”

„No práf,“ snád hlavne kvôli mojej oslave!“ zahučal Masár, no rýchlo sa spamätal, pobúchal Igora po pleci a dodal: „Aj kvôli tvojej... A Duškovej, samozrejme,“ žmurkol na Rada, keď si myslel, že Igor sa nedíva.

Ten len pokýval hlavou. Medzičasom načal ďalšie pivo.

„Ja som si myslel, že z Londýna zdrhol pred korunou...“ vrátil sa k téme Rado. „Tam je to vraj riadne husté. Navyše mu odtiaľ vyhadzujú tých jeho robošov a brigádujúcich študentíkov,“ zachechtal sa spokojne.

„Chrípocka!“ mávol rukou Masár. „Stačí toto,“ ukázal na ploskačku, do ktorej sa teraz pokúšal nemotorne preliať číru aromatickú tekutinu z fľaše, ktorú vytiahol odkiaľsi spod vodičovho sedadla.

„Načo to prelievaš?“ odfrkol si Rado, keď ho v nose zaštipala rozliata marhuľovica. Alebo slivovica?

„Takto je to štýlovejšie,“ usmial sa Masár a s pôžitkom si oblizol mokrý ukazovák s dlhým špinavým nechťom.

Rado len zhnusene pokrútil hlavou a vzdychol si.

„Lenka sa k nemu nikdy nevráti. Neexistuje! Navyše, keď je zase s Vilom,“ vyhlásil rezolútne.

„Dobre, ale nebudeme mu to takto hovoriť, lebo on to jednoducho neprijme,“ oslovil všetkých Martin márne hľadajúc v späťáku Masárove krvou podliate očká.

„Aj tak som nikdy nepochopil, prečo vymenila Vila...“ krútil hlavou Rado. „Bol to dokonalý pár. Vilo, zlatý chlapec, tichý, športovec, pracovitý, na rukách by ju nosil do konca života... No dobre, len automechanik a ona budúca doktorka. No a čo? Lenči je zlatičko, človek, ktorému takéto veci absolútne neprekážajú. A že ho vymenila práve za tľsťocha Stanleyho! Ryšavca...“ rozohnil sa Rado a ostatní ho len ticho počúvali, v duchu súhlasiac. Nikto to nechápal.